

Utrikesutskottet

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa Verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2015

INLEDNING

Remiss

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa Verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2015 (B 5/2016 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande Aila Paloniemi
- medlem Ilkka Kanerva
- rådet för internationella ärenden, delegationssekreterare Gunilla Carlander

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa OSSE baserar sig på ett brett säkerhetsbegrepp som utöver den politisk-militära säkerheten också betonar att demokrati och mänskliga rättigheter samt ekonomiska och miljörelaterade frågor är betydelsefulla för den sammantagna säkerheten. OSSE:s viktigaste åtaganden är Helsingforsavtalets slutakt och de principer som slås fast där samt Parisstadgan och åtagandena inom den mänskliga dimensionen, vilka godkändes i slutet av det kalla kriget.

Centrala principer inom OSSE är respekten för staternas territoriella integritet och suveränitet. Europas säkerhetsstruktur baserar sig på dessa principer, som också omfattar rätten för varje stat att själv besluta om exempelvis anslutning till internationella fördrag eller organisationer. Principerna är precis lika viktiga nu som de var då de fastslogs vid Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen i Helsingfors 1975.

Rysslands aktiviteter i Ukrainakrisen är ett allvarligt bakslag för den modell för samarbetsbaserad säkerhet som OSSE representerar. Å andra sidan har Ukrainakrisen visat att OSSE behövs. Utskottet anser att i dagens spända internationella politiska läge utgör OSSE fortfarande en behövlig plattform för strävandena att stärka stabiliteten och säkerheten i Europa.

Betänkande UtUB 7/2016 rd

Ukrainakrisen hade en framträdande roll under den parlamentariska församlingens samtliga möten under året. Likaså engagerade frågan i hög grad riksdagsledamot Ilkka Kanerva, som i juli 2014 valdes till församlingens ordförande. Utrikesutskottet konstaterar att församlingens beslut att i juli 2015 utse Kanerva till en andra ettårsperiod som ordförande kan ses som en erkänsla inte bara för Kanervas insatser i samband med Ukrainakrisen utan också för hans målsättning att öka tydligheten i den parlamentariska församlingens arbetssätt.

Finland arrangerade församlingens session i Helsingfors den 6—9 juli 2015. Med hänvisning till Finlands beslut att inte bevilja inresetillstånd för de medlemmar i Rysslands delegation som stod upptagna på Europeiska unionens reseförbudslista stod Kanerva senare under hösten i brevkontakt med EU:s höga representant Mogherini. Kanerva önskade att Mogherini skulle främja att sanktionsbestämmelserna i fortsättningen tolkas på ett sätt som inte äventyrar den parlamentariska dialogen. Mogherini svarade att varje EU-land självständigt kan tolka sanktionsbestämmelserna om inresa och att frågan därför inte faller under EU-institutionernas behörighet. Utskottet ser det som viktigt att fortsätta dialogen med ryska parlamentariker och andra involverade för att nå konstruktiva lösningar som förbättrar de låsta relationerna mellan Ryssland och västvärlden.

I sina tidigare betänkanden om berättelsen av Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling har utskottet noterat betydelsen av OSSE:s valövervakning och de spända relationerna mellan den parlamentariska församlingen och ODIHR, som verkställer valövervakningen. Det är positivt att berättelsen för 2015 innehåller ett parti som granskar samarbetet mellan församlingen och ODIHR och att man av skildringen kan utläsa att samarbetet förbättrats. Utskottet framhåller i linje med ett tidigare ställningstagande (UtUB 2/2015 rd) att valövervakningssamarbetet mellan OSSE och Europarådet är viktigt för att det inte ska uppstå några grundläggande meningsskiljaktigheter om hur väl rättsstatsprincipen följts vid valen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till ställningstagande:

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 24.5.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Antti Kaikkonen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Susanna Huovinen sd
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Aila Paloniemi cent

Betänkande UtUB 7/2016 rd

medlem Antti Rinne sd
medlem Veera Ruoho saf
medlem Erkki Tuomioja sd
medlem Stefan Wallin sv
medlem Ben Zyskowitz saml
ersättare Jaana Pelkonen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.